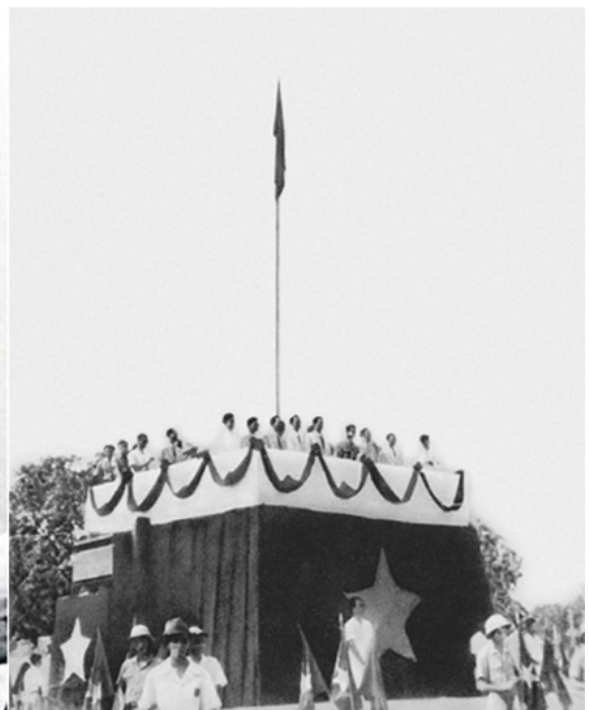


Những giá trị trường tồn của Cách mạng Tháng Tám và ý nghĩa đối với giáo dục cán bộ, chiến sĩ Quân đội hiện nay

12:12 10/08/2025

“Mùa thu, cách mạng, bài ca/ Âm vang tiếng gọi sơn hà tiến lên...” - những vần thơ hào hùng ấy vang lên như bản tráng ca bất diệt, đưa ta trở về một mùa thu lịch sử của dân tộc: Mùa thu của Cách mạng Tháng Tám năm 1945 - một dấu son chói lọi trong dòng chảy vàng son của lịch sử Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh.

Trải qua gần 80 năm, Cách mạng Tháng Tám vẫn giữ nguyên giá trị lịch sử, chính trị, tư tưởng, là biểu tượng rực rỡ của ý chí tự lực, tự cường, tinh thần yêu nước nồng nàn và khát vọng cháy bỏng về hòa bình, độc lập, tự do của dân tộc Việt Nam. Đó là thắng lợi của một dân tộc bị đô hộ nhưng không khuất phục; một dân tộc biết quy tụ trí tuệ, đoàn kết, hành động và chớp lấy thời cơ lịch sử để giành lại quyền làm chủ vận mệnh của mình. Cách mạng Tháng Tám không chỉ là thắng lợi chính trị mà còn là thắng lợi của niềm tin, của sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, của tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc và nghệ thuật khởi nghĩa thần tốc, ít đổ máu nhưng mang tầm vóc vĩ đại.



Ngày 2/9/1945, tại Quảng trường Ba Đình, Hà Nội, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc lập, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, mở ra kỷ nguyên mới cho lịch sử dân tộc. Ảnh tư liệu

Thắng lợi ấy đã mở ra kỷ nguyên độc lập, tự do cho dân tộc ta, khẳng định lần đầu tiên trong lịch sử Việt Nam hiện đại, nhân dân ta được làm chủ đất nước, làm chủ vận mệnh quốc gia. Với bản Tuyên ngôn Độc lập bất hủ do Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc tại Quảng trường Ba Đình ngày 2/9/1945, nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa chính thức ra đời, đánh dấu sự chấm dứt hàng nghìn năm phong kiến, chấm dứt ách đô hộ thực dân, mở ra thời kỳ phát triển mới, tiến lên chủ nghĩa xã hội. Chính trong sự kiện ấy, nhân dân ta đã khẳng định giá trị làm người, giá trị công dân, giá trị của một dân tộc độc lập, sánh vai với các cường quốc năm châu.

Giá trị lớn nhất của Cách mạng Tháng Tám nằm ở chỗ nó đã khơi dậy và khẳng định sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc. Dưới ngọn cờ Việt Minh, toàn thể nhân dân, từ công nhân, nông dân đến trí thức, tư sản dân tộc, các tầng lớp tôn giáo, dân tộc thiểu số đều đồng lòng hưởng ứng lời kêu gọi của Đảng và Bác Hồ, cùng đứng lên giành lấy chính quyền. Đó là sự hội tụ ý chí toàn dân, là kết tinh của khát vọng độc lập-tự do-hạnh phúc, là chân lý sống còn cho mọi chặng đường cách mạng sau này. Bài học về đại đoàn kết vẫn tiếp tục tỏa sáng trong công cuộc đổi mới, xây dựng đất nước hiện nay và trong tương lai.

Một trong những giá trị bền vững nữa chính là sự lãnh đạo kiệt xuất của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh. Từ việc chuẩn bị lực lượng chính trị, vũ trang, phát động cao trào cách mạng, đến việc nắm bắt, tạo thời cơ và kịp thời phát động Tổng khởi nghĩa, Đảng ta đã thể hiện bản lĩnh chính trị vững vàng, tư duy chiến lược sắc bén và tinh thần hành động quyết đoán, hiệu quả. Bài học về sự lãnh đạo đúng đắn, linh hoạt, gần dân, thấu hiểu dân và vì dân vẫn là kim chỉ nam trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và phát triển đất nước trong bối cảnh hiện nay.

Không thể không nhắc đến tinh thần yêu nước, ý chí kiên cường, bất khuất của nhân dân Việt Nam, yếu tố quyết định cho thắng lợi của cuộc cách mạng. Nhân dân ta, không ai ép buộc, không ai ra lệnh, đã tự giác đứng lên giành lấy tự do, vì tin tưởng tuyệt đối vào Đảng, vào lãnh tụ, vào con đường cách mạng. Đó là sức mạnh vô hình nhưng mãnh liệt, một sức mạnh làm nên lịch sử. Tình yêu nước ấy đã tiếp nối qua từng thời kỳ: Kháng chiến chống thực dân, đế quốc, bảo vệ biên giới, làm nghĩa vụ quốc tế cao cả, và hôm nay là dựng xây đất nước giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hội nhập thành công.

Cách mạng Tháng Tám cũng để lại bài học quý về nghệ thuật tạo thời cơ và chớp thời cơ cách mạng. Trong bối cảnh phát xít Nhật đầu hàng Đồng Minh, chính quyền tay sai hoang mang, Đảng ta đã hành động quyết liệt, tổ chức Tổng khởi nghĩa trên toàn quốc, giành thắng lợi chỉ trong vòng 15 ngày. Đó là tầm nhìn chiến lược, là tư duy khoa học và nghệ thuật cách mạng, biết tận dụng thời cơ “ngàn năm có một” để mang lại thành quả to lớn cho dân tộc. Trong thời đại ngày nay, khi đất nước đối diện với những biến động nhanh, phức tạp và khó lường của tình hình thế giới, bài học này càng cần được vận dụng sáng tạo trong mọi lĩnh vực: Chính trị, quốc phòng, kinh tế, đối ngoại và cả trong xây dựng thể trận lòng dân.

Những giá trị trường tồn ấy có ý nghĩa đặc biệt trong công tác giáo dục cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay. Quân đội ta là lực lượng chính trị, lực lượng chiến đấu trung thành, tin cậy của Đảng, Nhà nước và nhân dân, vì vậy việc hun đúc lý tưởng cách mạng, bản lĩnh chính trị, đạo đức trong sáng cho cán bộ, chiến sĩ là yêu cầu cấp thiết.

Trước hết, việc thấm nhuần giá trị Cách mạng Tháng Tám giúp cán bộ, chiến sĩ củng cố niềm tin vững chắc vào con đường cách mạng mà Đảng và Bác Hồ đã lựa chọn. Đây là cơ sở để xây dựng lập trường tư tưởng kiên định, không dao động trước các luận điệu xuyên tạc, âm mưu “diễn biến hòa bình”, “phi chính trị hóa” Quân đội. Đặc biệt, trong thời điểm trước, trong và sau Đại hội XIV của Đảng, việc nâng cao sức đề kháng chính trị cho bộ đội càng trở nên cấp bách.

Tiếp đó, lòng yêu nước, khát vọng cống hiến, tinh thần sẵn sàng hy sinh vì Tổ quốc, những phẩm chất cao đẹp từ Cách mạng Tháng Tám, là động lực tinh thần vô giá cho người lính Cụ Hồ hôm nay. Nó không chỉ giúp quân nhân vượt qua khó khăn trong rèn luyện, huấn luyện mà còn hình thành lý tưởng sống cao đẹp: Chăm sủng không chỉ để bảo vệ biên cương mà là bảo vệ lẽ phải, bảo vệ giá trị sống của dân tộc.

Giáo dục tinh thần chủ động, sáng tạo, linh hoạt trong tư duy, hành động-từ bài học tạo và chớp thời cơ năm 1945, là nội dung không thể thiếu trong đào tạo quân nhân thời kỳ mới. Trước các dạng chiến tranh mới như chiến tranh mạng, chiến tranh tâm lý, thao túng truyền thông, tin giả..., chỉ có những người lính bản lĩnh, nhạy bén, tư duy chiến lược và hành động quyết đoán mới đủ năng lực hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong mọi tình huống.

Một bài học quý khác là tinh thần đại đoàn kết, kỷ luật, gắn bó máu thịt với nhân dân, điều cần được giáo dục thường xuyên cho cán bộ, chiến sĩ. Khi người lính thấu hiểu mình là một phần của nhân dân, sống vì nhân dân, phục vụ nhân dân, thì mọi hành động sẽ xuất phát từ trách nhiệm và lương tâm. Chính mỗi

quan hệ quân-dân bền chặt ấy sẽ tạo nên “thế trận lòng dân” vững chắc, nền tảng cho sức mạnh quốc phòng toàn dân.

Ngoài ra, ý chí vượt khó, tinh thần vươn lên, khát vọng cống hiến từ các thế hệ đi trước trong Cách mạng Tháng Tám sẽ tiếp tục truyền cảm hứng cho thế hệ cán bộ, chiến sĩ hôm nay. Trong điều kiện đời sống còn khó khăn, thử thách mới nhiều, thì chính sự thấm nhuần lý tưởng cách mạng sẽ là động lực để người lính kiên cường, dũng cảm, khắc phục mọi gian nan, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 là bản anh hùng ca bất tử của dân tộc Việt Nam trong thế kỷ 20. Những giá trị lịch sử, chính trị, tinh thần và tư tưởng của nó đến hôm nay vẫn vẹn nguyên giá trị, tiếp tục soi sáng con đường phát triển của dân tộc và sự nghiệp xây dựng Quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Việc học tập, thấm nhuần và vận dụng sáng tạo những giá trị trường tồn ấy vào công tác giáo dục cán bộ, chiến sĩ chính là cách thiết thực nhất để xây dựng Quân đội vững mạnh toàn diện, giữ vững vai trò là lực lượng chiến đấu trung thành, là “lá chắn thép” bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và nền hòa bình của Tổ quốc trong mọi tình huống.

***Thiếu tướng, PGS, TS, NGND NGUYỄN BÁ DƯƠNG, Phụ trách Nhóm
Chuyên gia 35, Quân ủy Trung ương***